

Donderdag 3 juli 2014 9:26:53

Welkom | Afmelden zoek op Trouw

deVerdieping Trouw

[Home](#) [Nieuws](#) [Opinie](#) [Groen](#) [Religie & filosofie](#) [Schrijf](#) [Video](#) [Foto](#)
[Webshop](#)[Banen](#)

DOSSIER

Archief

Mier, mens en media

JOKE DE WOLF - 03/07/14, 00:00

Theatermaker en kunstenaar Dries Verhoeven (1976) maakte een tentoonstelling met levende mieren. Ze bevolken 44 maquettes van de brandhaarden van onze wereld.

Op het South Sea Island, een van de honderden eilanden van de republiek Fiji, is het rustig. Er slenteren maar een paar 'soortgenoten' rond, de rest lijkt vertrokken naar andere oorden. Het eiland is het terrein van de 'Homo emigratus', zo staat op het bordje bij de maquette van het eiland. 'Vanwege de stijgende zeespiegel reist de soort naar andere landen'. Even verderop, in de haven van Lampedusa, is het aanmerkelijk drukker: de 'Homo immigratus' komt in grote groepen aan op het Italiaanse eiland. Ze klauteren over de bootjes en elkaar en krioelen door de stad.

De enige verschillen tussen deze tentoonstelling en de echte wereld lijken de grootte - schaal 1 op 250 - en 'de soort' van de bewoners, zoals theatermaker en bedenker Dries Verhoeven ze noemt: in plaats van mensen gebruikt hij mieren: in de maquettes zijn die ongeveer even groot als de mens in werkelijkheid. Hij kocht ze bij een Duitse mierenhandel, die de volken meestal als huisdieren aan particulieren verkoopt. Met hulp van een aantal studenten maakte Verhoeven 44 maquettes van miervriendelijk materiaal: wit gips en epoxy, aangevuld met 'details' uit een 3D-printer.

In het atelier konden de mierenvolken, ieder met een eigen koningin, al aan hun nieuwe leefomgeving wennen. Net als nu in het museum werden de mieren eens per dag gevoerd met water, fruitvliegjes en speciale suikerklontjes - ze zijn in goede handen, verzekert Verhoeven. Er komen geregeld eieren uit, en zo af en toe zal er een mier sterven: ze kunnen twintig jaar worden, maar sommige worden niet ouder dan een week. Soortgenoten slegen de overledenen en zien naar een hoekje van het verblijf.

De nagebouwde locaties zijn plekken die momenteel in het nieuws zijn wegens natuur- of oorlogsgeweld, en andere problemen. Natuurlijk is er een maquette van Fukushima, van het Oekraïense parlement en van de muur in Bethlehem - 'Om geopolitieke redenen is er weinig animo tot ingrijpen bij buitenlandse soorten', staat er droogjes.

Ook minder bekende plekken komen aan bod: de 'Homo non operans' leeft bijvoorbeeld in autofabrieken in Frankrijk, bewoond door de kleinste mierenkolonie van de tentoonstelling, met slechts tien bestjes. En in een onaffe wolkenkrabber, de inmiddels gekraakte 'Torre di David' in Caracas, Venezuela, is het druk met vertegenwoordigers van de 'Homo bancrupticus'.

In de lange zaal staan de maquettes op volgorde van oost naar west. Het is er duister - mieren houden niet zo van licht - en één smalle straal 'zonlicht' trekt in drie kwartier over de bakken. Steeds wanneer het licht een bak beschijnt, komt de locatie 'live' uitvergroot op de achterwand, net als in het echte nieuws: vingercameraatjes filmen de mieren in hun witte leefomgeving, van YouTube haalde Verhoeven de bijbehorende omgevingsgeluiden.

De vergelijking van mensen met mieren is weliswaar niet bijster origineel, de uitvoering met de theatrale inscenering is dat wel. Het is een meta-tentoonstelling met een wrange knipoog: een introductie over de homo sapiens, zijn problemen, en de medialisering daarvan voor een bewoner van een andere planeet. De Formica fusca, Raptiformica en Camponotus ligniperdus hebben even onze plaats ingenomen, wij zijn de aliens.

Über-metamoment: één van de maquettes toont het Stedelijk Museum in Den Bosch, de plek waar de tentoonstelling en de toeschouwer zelf staan. Ook dáár lopen mieren: we zien onszelf als mieren op het scherm. 'Deze soort', staat op het bordje, 'moet zich verhouden tot beelden van de lijdende soort elders. Grote hoeveelheid informatie leidt enerzijds tot empathie en schaamte voor de eigen situatie, anderzijds tot gevoelens van verzadiging en onverschilligheid.'

Of deze 'Homo empathicus' werkelijk zo empathisch en tegelijkertijd onverschillig is, is een vraag voor thuis. De mieren lijken zich in elk geval een stuk beter te redden dan de soort die ze hier vertegenwoordigen.

HHHHH

Dries Verhoeven, Homo desperatus, tot 31 augustus, Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch.

[Volg Trouw op Facebook](#)

DOSSIER

[Lees het volledige dossier »](#)

Archief

Meer over

[Trouw-archief](#)[Een ander schepnet, dezelfde vijver](#)[Onder ongelovigen](#)[Ook Hollywood in de ban van de bal](#)[nog te zien](#)

vandaag

- 00:00 [Een ander schepnet, dezelfde vijver](#)
- 00:00 [Onder ongelovigen](#)
- 00:00 [Ook Hollywood in de ban van de bal](#)
- 00:00 [Mier, mens en media](#)
- 00:00 [De jongens op Gare du Nord houden je op de punt ...](#)
- 00:00 [Hollands drama in een Belgisch decor](#)
- 00:00 [18 horizontaal \(4+7\): demonen die gisternacht ...](#)
- 00:00 [Morgen de topper van de week](#)
- 00:00 [nog te zien](#)
- 00:00 [brieven](#)
- 00:00 [Internetporno is overal - wie legt het aan banden?](#)
- 00:00 [Slecht en goed geld, dat gaat niet samen](#)
- 00:00 [Mooi weer, mooie fiets, mooi beursdebuut NN](#)

[Volledig overzicht](#)

5 meest gelezen

1. [China verbiedt vasten tijdens Ramadan](#)
2. [Escalatie tussen sjiïeten en soennieten dreigt ook in Nederland](#)
3. ['Prestaties meten: goed voor school en kind'](#)
4. [Last van demonen? Huur een gedeekeerde exorcist](#)
5. [Dode man gevonden na woningoverval in Winterswijk](#)

Volg Trouw op Twitter

|
 |
 |
 Vind ik leuk 0

Advertentie

€3000 P/W van huis uit!
27-jarige Man uit Amsterdam verdient €3000 per week!

Kosten Dakkapel?
Vergelijk Gratis de goedkoopste Dakkapel Leveranciers in de buurt!

Opruiming Kwantum
Opruiming bij Kwantum. Profiteer van Lachwekkend Lage Prijzen. Shop Nu Online! Op=Op.

Ontvang nu € 100 Bonus!
Beleef de spanning met Sizzling hot! Start en ontvang gratis uw oeld. Min

Tablet + 5 e-books
~~€ 199,95~~
€ 129,95

Klik hier

intermediair
 op elk in je carrière

zoek

Archief »

[alle artikelen](#)

03/07/14 00:00
(1663 woorden) **Een ander schepnet, dezelfde vijver**

Zijn de religieuze verschillen tussen soennieten en sjiieten een oorlog waard? ...

03/07/14 00:00
(1210 woorden) **Onder ongelovigen**

Atheïsten hebben een stigma in het christelijke Amerika. Toch komen sommige ...

03/07/14 00:00
(340 woorden) **Ook Hollywood in de ban van de bal**

Ook Hollywood laat zich dezer dagen door het WK inspireren. Er wordt al druk ...

03/07/14 00:00
Mier, mens en media

Theatermaker en kunstenaar Dries Verhoeven (1976) maakte een tentoonstelling met ...

03/07/14 00:00
(344 woorden) **De jongens op Gare du Nord houden je op de punt van de stoel**

Eastern Boys
Regie: Robin Campillo. Met Kirill Emelyanov en Olivier Rabourdin.

De ...

03/07/14 00:00
(261 woorden) **Hollands drama in een Belgisch decor**

Oorlogsgeheimen
Regie: Dennis Bots. Met: Maas Bronkhuyzen, Joes Brauwiers, Pippa Allen
...

03/07/14 00:00
(349 woorden) **18 horizontaal (4+7): demonen die gisternacht Amerika wisten te verslaan?**

Oplissing 3850
Horizontaal:
1 Beck, 3 kalifaat, 9 kapje, 10 Maassen, 11 Roy, 13 ...

03/07/14 00:00
(326 woorden) **Morgen de topper van de week**

Vandaag stroomt warme lucht het land binnen en morgen wordt wat temperatuur betreft ...

03/07/14 00:00
(180 woorden) **nog te zien**

Una via a Palermo ****
Rosa en Samira staan vast in een Siciliaanse steeg, letterlijk ...

03/07/14 00:00
(145 woorden) **brieven**

lezers@trouw.nl Postbus 859, 1000 AW Amsterdam
Natuurlijk veroordeel ik alle geweld. ...

VOLG TROUW.NL	TROUW.NL OP MOBIEL	TROUW DE VERDIEPING	SERVICE	CONTACT
Nieuwsbrief	Mobiele website	Digitale krant	Abonneren	Veelgestelde vragen
RSS (wat is RSS?)	Trouw.nl op de iPhone	De krant op de iPhone	Abonnement wijzigen	Contactgegevens
Facebook		De krant op de iPad	Bezorgklachten	Adverteren
Twitter		Over Trouw	Archief	Vacatures
Google +		Auteursrecht		

© 2014 - Alle rechten voorbehouden.
 Lees de gebruiksvoorwaarden.

Check vacatures

intermediair
op elk in je carrière